

Ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tulleiden aikuistuvien nuorten tukitoimia koskeva lainsäädäntö

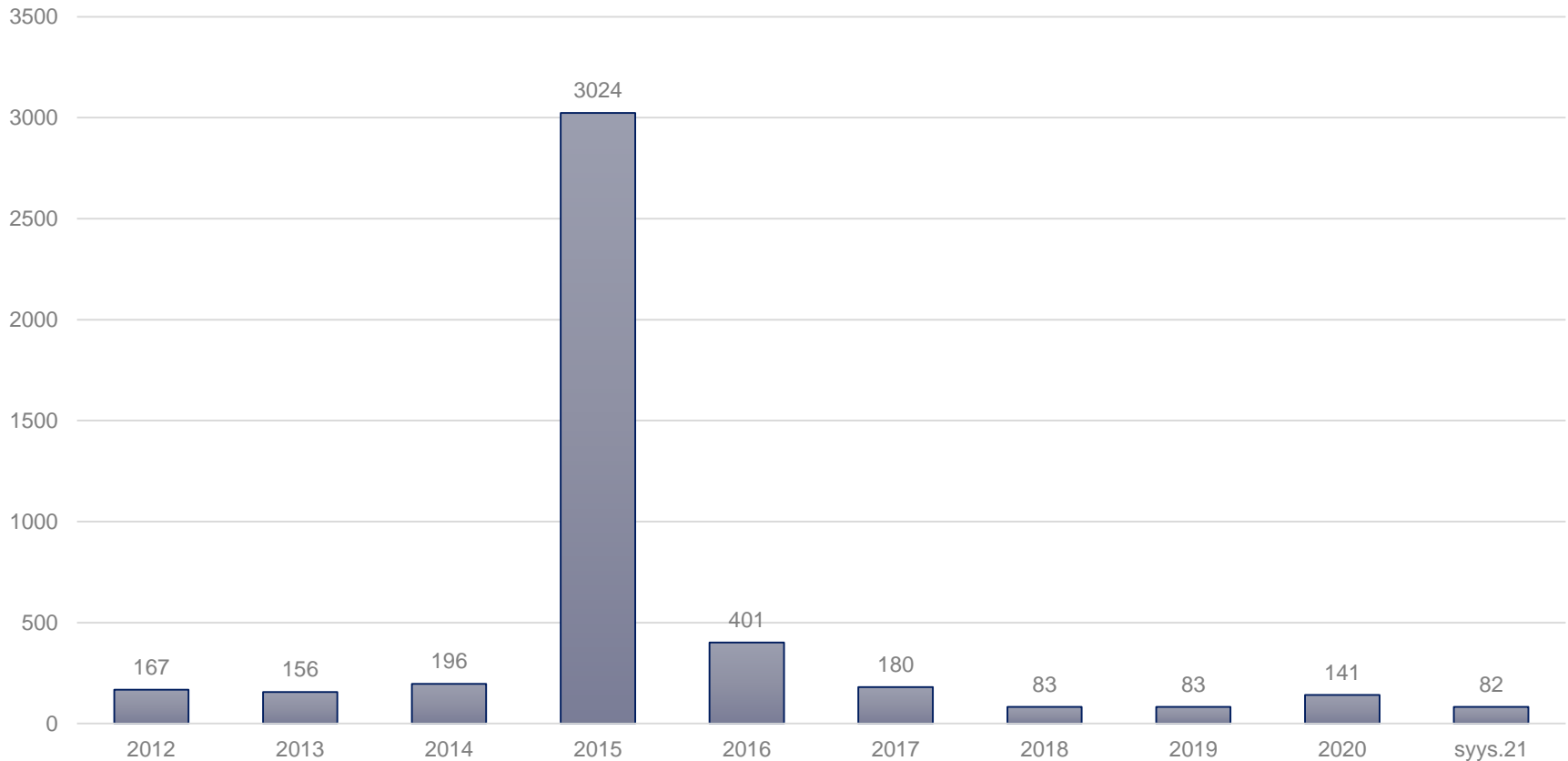
Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä Eteenpäin (YEE) -hankkeen foorumi
15.9.2021

Neuvotteleva virkamies Anna Bruun

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Ilman huoltajaa Suomeen saapuneet lapset

Vuoden 2020-2021 lukuihin sisältyvät Välimeren alueen sisäiset siirrot ja Dublin-menettelyjen kautta siirtyneet: vuonna 2020 yhteensä 106 ja 2021 yhteensä 50 alaikäistä

Kotoutumislaki

- ilman huoltajaa oleva lapsi tai nuori, jolle on myönnetty oleskelulupa hänen haettuaan Suomessa alaikäisenä kansainvälistä suojelua, voi olla tukitoimenpiteiden piirissä, **kunnes hän täyttää 25 vuotta** tai kunnes hänellä on huoltaja Suomessa. (27 §)
 - Kotoutumislain perusteella kunnat voivat tarjota tukipalveluja ilman huoltajaa maassa oleskelevalle, turvapaikanhakijana tulleelle nuorelle tämän täysi-ikäistyessä.
 - Tuella tarkoitetaan kokonaisvaltaista tukea nuorelle. Sen tarkoituksena on auttaa aikuistuvaa nuorta saavuttamaan riittävät valmiudet itsenäisen elämän aloittamiselle.
- Valtio maksaa kunnille näiden järjestämästä tuesta korvauksia siihen saakka, kunnes nuori täyttää 25 vuotta. (49 §)
 - Kunnalle korvataan ilman huoltajaa olevan alaikäisen sijoittamisesta 28 §:n mukaiseen perheryhmäkotiin tai muuhun asuinyksikköön sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista, sosiaalihuollon palveluista sekä muista tukipalveluista kunnalle aiheutuneet kustannukset siihen saakka, kunnes nuori täyttää 25 vuotta;

Kotoutumislain muutokset 15.7.2020

- Oleskeluluvan saanut ilman huoltajaa maassa oleva nuori voi olla tuen piirissä siihen saakka, että hän täyttää 25 vuotta aiemman 21 vuoden sijaan (kotoutumislaki 27 §)
- Kunnalle korvataan kustannukset siihen saakka, kunnes nuori täyttää 25 vuotta aiemman 21 vuoden sijaan (kotoutumislaki 49 §)

Kustannusten korvaamisen reunaehdot

- Korvaamisen edellytyksenä on lisäksi, että siitä on erikseen sovittu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kunnan kesken.
- Lisäksi kustannukset korvataan kotoutumislain 49 §:n mukaisesti enintään kymmeneltä vuodelta.
- Hyvä on kuitenkin muistaa, ettei kotoutumislain mukaiseen jälkihuoltoon ole subjektiivista oikeutta, vaan tukea tarjotaan tarpeen mukaan niille nuorille, jotka sitä tarvitsevat.

Eduskunnassa lakiin tehtyjä muutoksia

- Eduskunnan aloitteesta lakiin tehtiin myös joitain terminologisia täsmennyksiä, joiden tavoitteena on selventää sitä, että kotoutumislain mukainen jälkihuolto on eri asia kuin lastensuojelun jälkihuolto. Näitä muutoksia toivoivat erityisesti STM ja Kuntaliitto.

Eduskunnan edellyttämät muutokset – ei käytännön vaikutusta toimintaan

- Lain 49 §:stä poistettiin viittaus ”*lastensuojelun palveluihin rinnastettaviin toimenpiteisiin*” ja se korvattiin viittauksella sosiaalihuollon palveluihin ja muihin tukipalveluihin. Tämän muutoksen tavoitteena ei ole muuttaa kotoutumislain mukaisen jälkihuollon sisältöä, ainoastaan selventää sitä, ettei kotoutumislain mukaisissa palveluissa ole kyse lastensuojelulain palveluista.
- Lisäksi eduskunnan päätöksen mukaisesti laista kumottiin 26 §:n 2 kohta, jonka mukaan kotoutumista edistävinä ja tukevinä toimenpiteinä ja palveluina voidaan järjestää esimerkiksi *alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneen ja oleskeluluvan saaneen lastensuojelun jälkihuollon toimenpiteitä ja palveluja*. Myöskään tällä muutoksella ei ole käytännön vaikutuksia toimintaan vaan muutoksella haluttiin selventää sitä, että kotoutumislain mukaiset palvelut ja lastensuojelun jälkihuolto ovat eri asioita.

Lisätietoa kotoutumislain mukaisesta jälkihuollosta

- [Ilman huoltajaa Suomeen tulleiden nuorten jälkihuollon yläikäraja nousee 25 vuoteen](#)
- Kotoutumislain mukaista jälkihuoltoa koskevaa lisätietoa kotoutuminen.fi –sivustolla
- Outi Lepolan selvitys [Kriisituesta kuntosalikorttiin.](#) Yksintulleiden nuorten jälkihuolto kunnissa.
- [Hanke](#) toimeentuloedellytyksen poistamiseksi kv. suojelua saavien alaikäisten henkilöiden perheenjäsenten oleskeluluvan edellytyksenä

Kuva: Mosi Herati